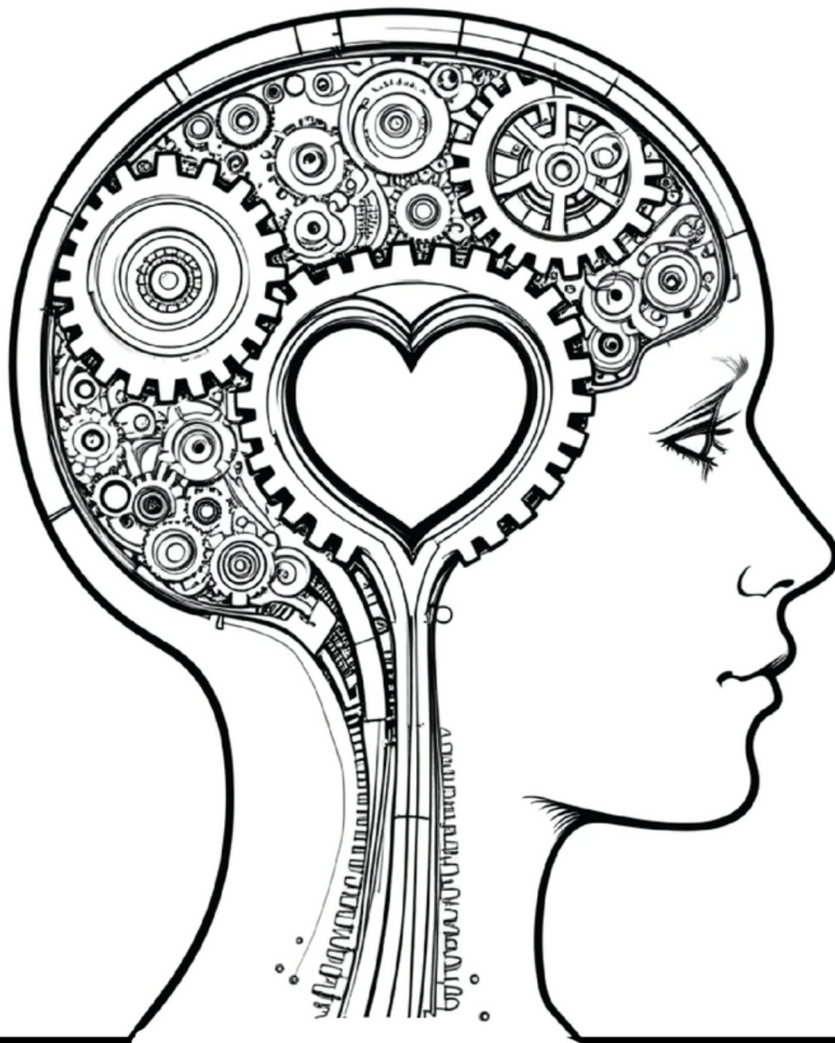

בינה קטנה בלב

פרק 2 - שימוש בבינה מלאכותית

להרחבת השיח בכיתה

בינה קטנה בלב

צוותי חינוך יקרים,

לרשותכם פרק שני מתוך ערכת "בינה קטנה בלב – שימוש בבינה מלאכותית לטיפוח מיומנויות רגשיות-חברתיות בכיתה".

בעידן הטכנולוגיה המתפתחת, בינה מלאכותית הפכה לכלי רב עוצמה בתחומים רבים, לרבות בחינוך. ערכה זו פותחה במטרה לסייע בשילוב הטכנולוגיה ככלי חינוכי התורם לקידום שיח חברתי.

הערכה כוללת תרגילים מגוונים, מערכי שיעור ודוגמאות שמטרתם לקדם שיח חברתי, לחזק את תחושת השייכות, לטפח אמפתיה ולעודד חשיבה ביקורתית ופתרון בעיות חברתיות.

כלי הבינה המלאכותית מאפשרים להרחיב את דרכי ההוראה והשיח בכיתה ולספק התנסות חוויתית. בחינוך היסודי כלי הבינה יהיו בשימושה של המורה בלבד ויוצגו בכיתה באמצעות מחשב המורה.

כל שלב בערכה מתמקד בערכים, בטיפוח מיומנויות חברתיות, בשימוש מושכל בטכנולוגיה ובהתנסות לצד למידה.

יש להתאים את הכלים והפעילויות שבערכה לגיל התלמידים ולצורכי הכיתה.

בינה קטנה בלב

תוכן העניינים:

1. להר-בוט בחברויות

2. שימוש בבינה מלאכותית להרחבת השיח בכיתה

• דוגמאות לדילמות חברתיות

• ניתוח מצבים בעזרת AI

3. פיתוח אמפתיה ותקשורת בין אישית

• תרגול הבעות פנים ורגשות

• כתיבת סיפורים וניתוחם

4. הלשנה לעומת דיווח

• ההבדל בין הלשנה לדיווח אחראי

5. כלים יצירתיים לשילוב AI בכיתה

• יצירת המבון כיתתי

• מציידים רגשות

6. מוגנות בעבודה עם AI

• טיפים להנחיית התלמידים בשימוש בכלים דיגיטליים

שימוש בבינה מלאכותית להרחבת השיח בכיתה

מטרות:

- חשיפה לכלים המסייעים בהכנת יחידות הוראה בחינוך החברתי באמצעות בינה מלאכותית
- שילוב כלי בינה מלאכותית בשיח העוסק בסיטואציות חברתיות.
- טיפוח מיומנויות תקשורת, אמפתיה, פתרון בעיות וחשיבה ביקורתית.

פרק ראשון

המטרה:

שימוש בבינה מלאכותית להרחבת השיח סביב
סיטואציות חברתיות הרלוונטיות לכיתה.

הכנה:

א. התלמידים יכתבו בפתקים נושאים חברתיים
שמעסיקים אותם (אפשר גם באופן אנונימי). ניתן
לאסוף את הפתקים של תלמידים במהלך השבוע
בקופסה ייעודית.

ב. המורה תאתר נושא או אירוע שחוזרים בחלק ניכר
של הפתקים כדי להעלותו לדיון.

נושאים לדוגמה:

1. התחשבות בצרכים ובהעדפות של ילדים שונים במסיבה
2. שעמום בהפסקות
3. כללי התנהלות בהפסקה
4. מריבות
5. אי שמירה על החוקים/הכללים
6. שיתוף פעולה בקבוצה
7. שינוי מקומות הישיבה בכיתה
8. התנהגויות פוגעניות
9. הלשנות
10. קבוצות בכיתה
11. ציון ימי הולדת
12. אי שמירה על הניקיון והסדר
13. חלוקת תפקידים הוגנת לקראת הצגה, מסיבה או אירוע כיתתי
14. ילדים שמרגישים שאין להם עם מי לשחק

ג. המורה תנסח את השאלה או הדילמה הרלוונטית לכיתתה בהתאם לנושא שחזר בפתקים ותבקש מהצ'אט בוט (כגון CHAT GPT):

1. ניתוח של השאלה או הדילמה (צרכים, אינטרסים, מניעים גלויים וסמויים ועוד).

2. הצעות להתמודדות עם הדילמה.

3. ניתוח של היתרונות והחסרונות בכל הצעה.

4. הצעות לפעולות שיקדמו שיה מכבד בכיתה בזמן הדיון סביב הדילמה.

מהלך השיעור סביב הדילמה: הצגת הדילמה בפני התלמידים:

1. מה דעתכם על הדילמה?
2. עד כמה היא מעסיקה אתכם? (ניתן להשתמש בציד מ-1-10)
3. הציעו דרכים להתמודד עם הדילמה באופן שיתרום לאווירה נעימה בכיתה (אפשר לכתוב דרכי התמודדות בפתקים ולהדביק על הקיר או על לוח).
4. קריאת ההצעות להתמודדות.
5. המורה תציג את תוצרי ההתכתבות עם הצ'אט:
 - א. ההצעות להתמודדות.
 - ב. יתרונות וחסרונות של כל הצעה.

דיון:

1. מה דומה ומה שונה בין דרכי ההתמודדות שהציעו תלמידים הכיתה לבין הדברים שהוצעו ע"י הצ'אט בוט?

2. האם הדברים שהציע הצ'אט בוט עזרו להבין טוב יותר את עמדות הצדדים השונים?

3. מה אפשר ללמוד מההתכתבות עם הצ'אט בהתייחס לדילמה?

4. האם ההצעות של הצ'אט בוט מעשירות, מוסיפות או מרחיבות את דרכי ההתמודדות המוכרות לנו? במה?

5. למה חשוב לשים לב בבחירת הדרך להתמודדות?

6. אילו הצעות של הצ'אט לא מתאימות לכיתה?

סיכום:

סיכום דרכי ההתמודדות שהועלו ובחירת דרך ההתמודדות המתאימה לכיתה. חשוב להבהיר שהצ'אט בוט הוא רק כלי להרחבת זוויות ההתבוננות.

דגשים לדיון:

1. לכל דילמה חברתית יכולים להיות מספר פתרונות.
2. חשוב להתחשב ברגשות השותפים לדילמה ולהגיע להסכמה המכבדת רגשות אלה.
3. שימוש בכלים של בינה מלאכותית, כמו צ'אט בוט, יכולים לעזור לנתח את המצב ולהגיע להחלטה המתאימה לנו.
4. חשוב להפעיל חשיבה ביקורתית בעת השימוש בכלי בינה מלאכותית.
5. בשימוש בצ'אט בוט אין להזין פרטים אישיים שלי או של אחרים.

קישור לאפליקציה מבוססת בינה

דוגמאות לדילמות ולדרכי ניתוח שנבנו באמצעות

הצ'אט בוט

שלב א: בעקבות מציאת הנושאים החברתיים הרלוונטיים לכיתה, בקשו מהצ'אט בוט לכתוב סיפור שמעלה דילמה בנושא שנבחר.

דוגמה א'-

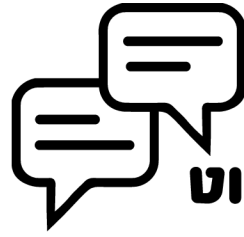
דילמה התנהלות בסיטואציות חברתיות מורכבות-

דוגמה לפרומפט (הוראה לצ'אט בוט):

כתוב סיפור מותאם לכיתה ____ העוסק בדילמה בנושא חברות וקבלת החלטות בסיטואציות חברתיות מורכבות.

תשובת הציאט בוט

בכיתה של יוסי, כולם היו חברים טובים. אבל יום אחד, יוסי שמע את אחד החברים שלו, בן, מדבר מאחורי הגב של מיקה. בן אמר דברים רעים על מיקה, ואפילו צחק עליה. יוסי היה המום. הוא לא יכול היה להאמין שבן, שהוא חבר טוב שלו, עושה דבר כזה. יוסי חשב לעצמו: "מה אני אמור לעשות? אם אני אגיד למיקה מה ששמעתי, אולי היא תתאכזב מבן, ואני אאבד את החברות שלי עם בן. אבל אם לא אומר דבר, זה לא בסדר! כדאי לי לשמור על מיקה ולתמוך בה." יוסי לא ידע מה לעשות. הוא רצה לעזור למיקה, אבל הוא גם היה נאמן לחברו. הוא ראה את מיקה לבד בחצר, נראית עצובה.

הדילמה של יוסי: הדילמה של יוסי מתמקדת במתח בין נאמנות לחברו בן לבין הצורך לתמוך במיקה. הוא מתמודד עם שתי אפשרויות:
לחשוף את דברי בן בפני מיקה, לעמוד לצדה של מיקה ולתמוך בה. הדבר עלול לפגוע בחברו בן ולסכן את החברות שלהם.
או לא לומר דבר ולהישאר נאמן לבן בלי לתמוך במיקה, מה שעלול להוביל לתחושת חרטה.

השאלה לדיון:

האם עדיף להיות נאמן לחבר או לעמוד
לצד מי שזקוק לתמיכה?
הדילמה בוגעת לערכים של נאמנות,
תמיכה וחברות.

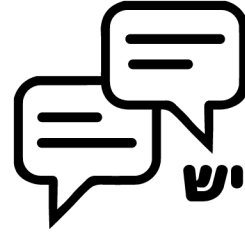

הצעות לפתרונות שהציע הצ'אט בוט

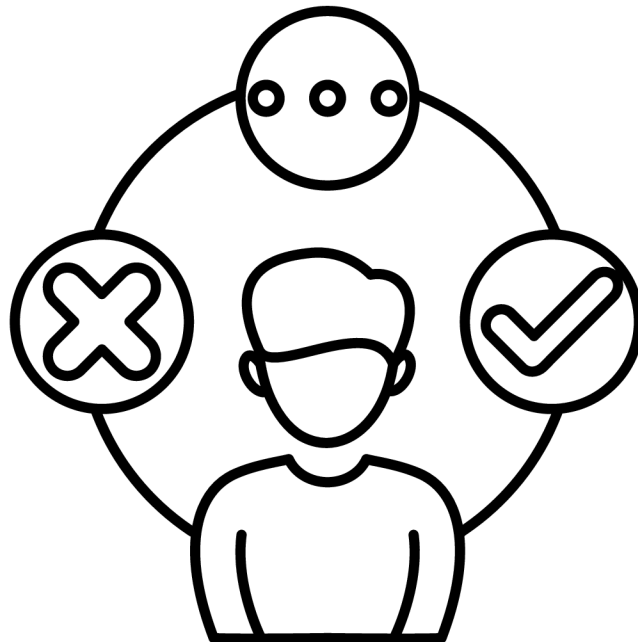
- 1. לספר למיקה:** יוסי יסביר למיקה מה הוא שמע. בכך יוסי יכול להיות חבר טוב ולתמוך במיקה. הוא יכול לומר לה את הדברים בנעימות ובזהירות, להסביר שהוא לא רוצה שהיא תיפגע.
- 2. לדבר עם בן:** יוסי יפנה קודם לבן וידבר איתו על מה שהוא שמע. יוסי יכול להגיד לבן שזה לא בסדר לדבר ככה על מיקה ולבקש ממנו להפסיק. כך הוא יכול לשמור על החברות שלו עם שניהם.
- 3. להציע תמיכה למיקה:** יוסי לא רוצה לדבר ישירות על התגובה לדברים של בן, הוא יכול לתמוך במיקה ולומר לה שהוא כאן בשבילה אם היא צריכה מישהו לדבר איתו על משהו.
- 4. לעודד את מיקה:** יוסי ימצא דרך לעודד את מיקה, כמו להמציא פעילויות כיפיות בכיתה או בחוץ כדי שהיא תרגיש טוב יותר.

חשוב להדגיש

בכל אחת מן האפשרויות חשוב לשקול את ההשלכות:
יוסי יצטרך לחשוב על ההשלכות של כל פעולה על יחסיו
עם בן ומיקה. אולי כדאי לו לשאול את עצמו אם הוא מוכן
להתמודד עם התגובות של בן אם הוא יחליט לדבר עם
מיקה.

דוגמה ב'-

תגובות אמפתיות בעת קבלת החזרת מבחנים וקבלת

ציונים בכיתה

דוגמה לפרומפט (הנחיה לצ'אט בוט):

כתוב סיפור מתאים לכיתה ____ העוסק ברגשות
ותגובות אמפתיות בזמן חלוקת מבחנים בחזרה.

תשובת הצ'אט בוט

דוגמה משיעור גאוגרפיה.

המורה מחלק את המבחנים שנערכו בשבוע שעבר. כל תלמיד מגיב לקבלת התוצאה בדרכים שונות: **שגיא** פתח את המבחן שלו וקרא בקול רם: "קיבלתי 95! איזה כיף". הוא חיך והרגיש גאווה רבה על ההצלחה והחל להסתובב ולהראות את המבחן לחבריו. באותו רגע, בספסל לידו, יושבת **יעל**. היא קיבלה ציון נמוך מאוד. כשגילתה את הציון, היא הכניסה מיד את המבחן לתוך התיק שלה וסימנה שהיא לא רוצה לדבר על זה. יעל נראית עצובה ומאוכזבת. בפינה אחרת של הכיתה **אורי** פתח את המבחן שלו וגילה שקיבל 75. הוא התעכב על תשובותיו והרגיש מתוסכל. אורי חשב לעצמו: "למה לא התכוונתי יותר טוב? יכולתי להצליח יותר." **מיטל**, לעומת זאת, קיבלה ציון של 85. היא גאה בעצמה, ואף על פי שהיא לא קיבלה את הציון הגבוה שהיא קיוותה לו, היא חשה סיפוק על העבודה הקשה שהיא השקיעה. "אני גאה בעצמי", היא אמרה לחברים. "עזרתי לכולם ללמוד, ואני יודעת שאני יכולה לשפר בפעם הבאה." **עידן** קיבל 70. הוא עמד ליד החלון והסתכל על הציון בלי להראות התרגשות רבה. הוא חשב לעצמו: "בסדר, לא רע", והתעניין בציון שאחרים קיבלו.

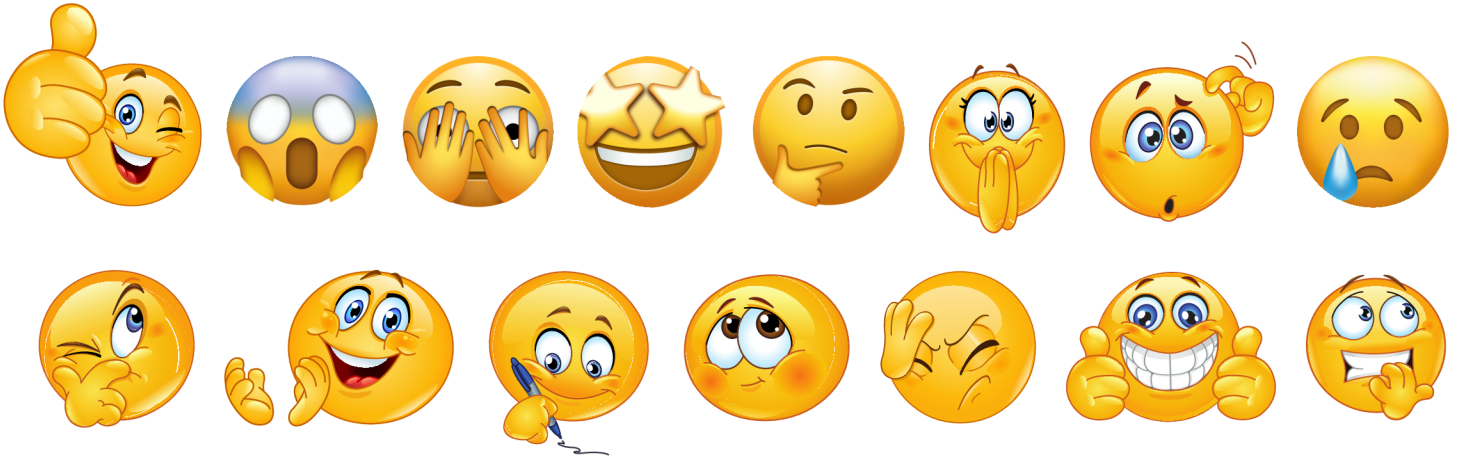

בחרו אימוג'י מתאים לכל דמות

בקשו מהתלמידים לנסות לפענח איך מרגיש כל תלמיד.

שגיא -

יעל -

אורי -

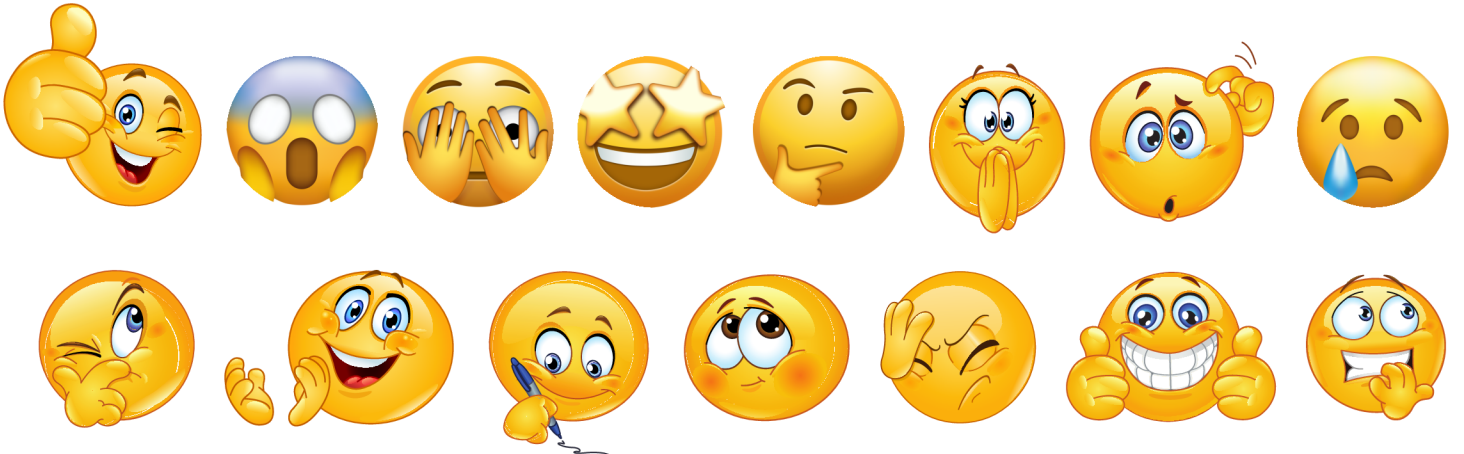

בחרו אימוג'י מתאים לכל דמות

בקשו מהתלמידים לנסות לפענח איך מרגיש כל תלמיד.

מיטל -

עידן -

אני -

מה ההרגשה שלי היום?

.....

.....

פענוח הרגשות של כל דמות בעזרת הצ'אט בוט

שגיא - מרגיש שמח וגאה: הוא מראה את המבחן שלו לכל החברים ומביע את שמחה על הצלחתו.

יעל - מרגישה עצובה ומאוכזבת: היא מכניסה את המבחן לתיק ומסתירה את רגשותיה. היא לא רוצה לשתף את הביתה בכישלון שלה.

אורי - מרגיש מתוסכל: מתעכב על הציון הבינוני ומביע תסכול על כך שלא הצליח יותר טוב.

מיטל - מרגישה גאה: חשה סיפוק מהתוצאה ומהתרומה שלה לאחרים. היא מביעה את שמחה על הצלחתה גם אם לא קיבלה ציון מושלם.

עידן - מרגיש אדיש: אינו מתרגש מהציון שלו, מתייחס אליו באדישות ומכנה את תשומת ליבו לחברים סביבו.

התלמידים יחשבו מהי התגובה המתאימה לכל ילד.
השוו עם הרעיונות לתגובה שהעלה הצ'אט בוט.

איך לפעול? ומה לומר?

מתחו קו

"איך אתה מרגיש אחרי שקיבלת את הציון? זה בסדר לא להתרגש יותר מדי בנוגע למבחן. אם תרצה, אנחנו יכולים לדבר על מה שאתה רוצה לשפר."

שגיא מרגיש שמח וגאה:

מה לומר?

איך לפעול?

לגשת אליה בשקט ובחמלה, להציע תמיכה ולהבין את רגשותיה.

"מזל טוב, שגיא! זה נהדר שהיה לך מבחן קל. אשמח ללמוד יחד איתך למבחן הבא."

יעל מרגישה עצובה ומאוכזבת:

מה לומר?

איך לפעול?

להעריך את מאמציה, לעודד שיפורים נוספים בעתיד.

"אני רואה שאתה מתוסכל. זה קורה לכולנו. אולי אפשר לשבת יחד ולפתור את החלקים שבהם היה לך קשה."

אורי מרגיש מתוסכל:

מה לומר?

איך לפעול?

לעניין את עידן באחרים ולהיות פתוח לשיחה על איך ההרגשה שלו לגבי הציון.

"מיטל, זה נהדר לשמוע שהשקעת בכוחות עצמך והצלחת! ממש גאה בך על העבודה הקשה שלך."

מיטל מרגישה גאה:

מה לומר?

איך לפעול?

לציין כמה חשובה ההבנה וההכנה של אורי, ולהציע עזרה לשיפור הכישורים שלו.

"היה לך קשה? אם אתה רוצה שנלמד יחד למבחן הבא, בשמחה!"

עידן מרגיש ניטרלי:

מה לומר?

איך לפעול?

להשתתף בשמחתו, לברך אותו על ההצלחה ובכך לחזק את התחושה החיובית שלו.

